

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO LEGISLACYJNE

Warszawa, 19 czerwca 2023 r.

Opinia do ustawy o zmianie ustawy o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych oraz niektórych innych ustaw

(druk nr 988)

I. Cel i przedmiot ustawy

Przedłożona Senatowi ustawa o zmianie ustawy o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych oraz niektórych innych ustaw wprowadza rozwiązania normatywne, które zmierzają do skrócenia oraz uproszczenia procedur związanych z realizacją inwestycji w zakresie elektroenergetycznych sieci przesyłowych i dystrybucyjnych o szczególnym znaczeniu dla funkcjonowania krajowego rynku elektroenergetycznego oraz do zwiększenia bezpieczeństwa eksploatacji punktów bunkrowania skroplonym gazem ziemnym (LNG).

Przedmiotem ustawy są zmiany wprowadzane w następujących dziewięciu ustawach:

- 1) ustawie z dnia 24 lipca 2015 r. o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych;
- 2) ustawie z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane;
- 3) ustawie z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne;
- 4) ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami;
- 5) ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska;
- 6) ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym;
- 7) ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- 8) ustawie z dnia 11 stycznia 2018 r. o elektromobilności i paliwach alternatywnych;

9) ustawie z dnia 20 maja 2021 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw.

W art. 1 w pkt 1 w lit. b ustawa poszerza zakres działania zmienianej ustawy o inwestycje towarzyszące i wprowadza definicję inwestycji towarzyszącej, rozumianej jako pozostające w funkcjonalnym związku ze strategiczną inwestycją w zakresie sieci przesyłowej:

– zadanie inwestycyjne wraz z wykonywaniem niezbędnych robót budowlanych w rozumieniu przepisów prawa budowlanego (w szczególności budowy lub przebudowy obiektów, urządzeń, sieci i instalacji niezbędnych do budowy, przebudowy, remontu, utrzymania, użytkowania, zmiany sposobu użytkowania, eksploatacji lub rozbiórki linii stanowiących elementy sieci dystrybucyjnej o napięciu równym lub wyższym niż 110 kV, w szczególności w koordynowaną sieć 110 kV), a także

– zadanie inwestycyjne polegające na przebudowie lub remoncie istniejących linii elektroenergetycznych stanowiących elementy sieci dystrybucyjnej o napięciu równym lub wyższym niż 110 kV (oraz tymczasowych obiektów budowlanych, obiektów sieci gazowej, sieci i przyłączy elektroenergetycznych, wodociągowych, kanalizacyjnych, ciepłych, telekomunikacyjnych, infrastruktury drogowej lub kolejowej oraz ogólnodostępnych stacji ładowania.

Dodany ustawą przepis art. 2a zawiera upoważnienie dla Rady Ministrów do określenia, w drodze rozporządzenia, wykazu inwestycji towarzyszących polegających na przebudowie lub remoncie istniejących linii elektroenergetycznych stanowiących elementy sieci dystrybucyjnej o napięciu równym lub wyższym niż 110 kV, do których znajdą zastosowanie przepisy ustawy przesyłowej.

Nowy art. 3b określa sposób odpowiedniego stosowania przepisów ustawy, a także rozumienia poszczególnych określeń w niej wprowadzonych w odniesieniu do inwestycji towarzyszących.

Z kolei przepis art. 3c pozwala na rozszerzenie stosowania przepisów ustawy zmienianej w art. 1, na inwestycje w zakresie zespołu urządzeń służących do wyprowadzania mocy z jednostki wytwórczej będącej jednostką rynku mocy wytwórczą, w rozumieniu ustawy z dnia 8 grudnia 2018 r. o rynku mocy.

Ustawa wprowadza również definicje „sieci dystrybucyjnej” oraz „strategicznej inwestycji w zakresie sieci dystrybucyjnej”, co wynika z dodania w nowelizowanej ustawie

nowego rozdziału 5a określającego zasady przygotowania i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci dystrybucyjnych.

W dodawanym rozdziale 5a, w nowych art. 28a–28i stanowi się, co następuje:

– zmieniana ustawa będzie stosowana nie tylko do inwestycji w zakresie sieci przesyłowych, ale również do inwestycji w zakresie sieci dystrybucyjnych,

– przepisy ustaw: z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, dotyczące postępowań w sprawach nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym, stosuje się także w przypadku braku danych w katastrze nieruchomości pozwalających na ustalenie danych osobowych, w szczególności adresu zamieszkania, właściciela lub użytkownika wieczystego nieruchomości,

– niektóre przepisy ustawy będą stosowane do strategicznych inwestycji w zakresie sieci dystrybucyjnych wprost, inne odpowiednio, zaś stosowane niektórych będzie wyłączone,

– ustawa określa sposób informowania o zamiarze wywłaszczenia nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym lub w przypadku braku danych w katastrze nieruchomości pozwalających na ustalenie danych osobowych, w szczególności adresu zamieszkania właściciela lub użytkownika wieczystego nieruchomości,

– zasady na jakich objęte strategiczną inwestycją w zakresie sieci dystrybucyjnych nadziemne liniowe urządzenia obce oraz przyłącza elektroenergetyczne o napięciu nie wyższym niż 30 kV, mogą być umieszczane wzdłuż pasów drogowych, poza terenem zabudowy, w odległości mniejszej niż 5 m od granicy pasa drogi.

W uchylanym art. 35 ust. 2 ustawa usuwa czasowe ograniczenie dla stosowania uproszczonych procedur do realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych. Oznacza to, że ustawa przestanie mieć status ustawy epizodycznej i wejdzie na stałe do krajowego porządku prawnego, jako akt prawny zezwalający na stałe odstępstwa od stosowania wskazanych przepisów ustaw.

Zmienia się także tekst załącznika do ustawy, który w dotychczasowym brzmieniu obejmował 52 strategiczne inwestycje w zakresie sieci przesyłowych, a w nowym brzmieniu obejmuje 85 inwestycji w zakresie sieci przesyłowych oraz 81 inwestycji towarzyszących, z wyłączeniem inwestycji towarzyszących polegających na przebudowie lub remoncie istniejących linii elektroenergetycznych stanowiących elementy sieci dystrybucyjnej

o napięciu równym lub wyższym niż 110 kV, które określone zostaną w rozporządzeniu Rady Ministrów.

W art. 2 w zmianie ustawy Prawo budowlane w art. 5a wprowadza się możliwość zastosowania art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego, dotyczącego zawiadomienia stron o decyzjach i innych czynnościach organu administracji publicznej, które może nastąpić w formie publicznego obwieszczenia, w innej formie publicznego ogłoszenia zwyczajowo przyjętej w danej miejscowości lub przez udostępnienie pisma w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej właściwego organu administracji publicznej, do nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym w rozumieniu art. 113 ust. 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami.

W art. 29 w ust. 1 zmienianej ustawy wprowadza się wyłączenie spod obowiązku uzyskania pozwolenia na budowę podbudowy linii elektromagnetycznych (wymagane będzie zgłoszenie). W art. 31 ust. 1 stanowi się, że nie wymaga decyzji – wymagane będzie zgłoszenie – rozbiórka budynków i budowli o wysokości poniżej 8 m, jeżeli ich odległość od granicy działki jest nie mniejsza niż połowa wysokości oraz rozbiórka napowietrznej linii energetycznej o napięciu znamionowym wyższym niż 1 kV i niższym niż 110 kV.

W dodawanym art. 3 zmieniającym ustawę Prawo energetyczne oraz w art. 9 i 10 ustawy wprowadza się obowiązki związane z uruchomieniem i funkcjonowaniem centralnego systemu informacji rynku energii.

W art. 4, zmieniającym ustawę o gospodarce nieruchomościami, w art. 124 ustawy modyfikuje się zasady przeprowadzania rokowań z właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości w zakresie udzielenia zezwolenia na zakładanie i przeprowadzenie na nieruchomości urządzeń, o których mowa w art. 124 ust. 1 ustawy. Modyfikacja ta polega na odesłaniu do odpowiedniego stosowania art. 114 ust. 1 i 2 oraz art. 115 ustawy o gospodarce nieruchomościami, tj. do przepisów dotyczących rokowań o nabycie w drodze umowy praw do nieruchomości.

Właściciel lub użytkownik wieczysty nieruchomości będzie obowiązany do udostępnienia nieruchomości w celu wykonania czynności związanych z przebudową urządzeń, podczas gdy obecnie obowiązek ten obejmuje jedynie udostępnienie w celu konserwacji oraz usuwania awarii.

Zmiany w art. 6 obejmują przepisy ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. Modyfikują one zakres opiniowania projektów dokumentów planistycznych

przez operatora systemu przesyłowego elektroenergetycznego. Zmianie uległ zakres uzyskania opinii dotyczącej projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu w odniesieniu do sposobu zagospodarowania gruntów leżących w odpowiedniej odległości od osi napowietrznej linii elektroenergetycznej najwyższych napięć.

W art. 7 zmieniającym ustawę o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko uzupełnienia się przepisy ustawy o „inwestycje towarzyszące”.

Art. 8 obejmuje przepisy zmieniające ustawę o elektromobilności i paliwach alternatywnych. Zgodnie z art. 28 ust. 3 na wniosek operatora punktu bunkrowania skroplonego gazu ziemnego (LNG) przeprowadza się badania techniczne wykonywane przez Transportowy Dozór Techniczny. Ustawa wskazuje terminy składania wniosków w przypadku poszczególnych badań technicznych punktu bunkrowania skroplonym gazem ziemnym. Ponadto, ustawa określa, co obejmuje obligatoryjny plan bunkrowania sporządzany przez operatora punktu bunkrowania skroplonego gazu ziemnego.

Przepis przejściowy, zawarty w art. 11 ustawy stanowi, iż do spraw wszczętych na podstawie ustaw zmienianych w art. 1, art. 2, art. 4, art. 6 i art. 7 i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy tych zmienianych ustaw w brzmieniu dotychczasowym.

Do projektów studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy albo ich zmian oraz do projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego albo ich zmian, w stosunku do których przed dniem wejścia w życie projektu wystąpiono o opinie i uzgodnienia, przepisy ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym stosować się będzie w brzmieniu dotychczasowym.

Ustawa wejdzie w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem przepisów art. 8, zmieniających ustawę o elektromobilności i paliwach alternatywnych, które wejdą w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Przedłożona Senatowi ustawa pochodziła z przedłożenia rządowego (druk sejmowy nr 3185). Projekt ustawy wpłynął do Sejmu w dniu 25 kwietnia 2023 r.

Pierwsze czytanie projektu miało miejsce w dniu 9 maja 2023 r. na posiedzeniu Komisji do Spraw Energii, Klimatu i Aktywów Państwowych. Komisja przedstawiła sprawozdanie w dniu 23 maja 2023 r. (druk sejmowy 3195). Komisja wprowadziła szereg poprawek polegających między innymi na:

1) rozszerzeniu zakresu ustawy na strategiczne inwestycje w zakresie sieci dystrybucyjnej, poprzez dodanie w zmienianej ustawie o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych całego nowego rozdziału 5a,

2) dodaniu art. 3c w zmienianej ustawie o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych, co spowoduje objęcie przepisami tej ustawy inwestycji w zakresie zespołu urządzeń służących do wyprowadzania mocy z jednostki wytwórczej rynku mocy,

3) dodaniu nowych art. 3, art. 9 i art. 10 dotyczących uruchomienia i funkcjonowania centralnego systemu informacji rynku energii,

4) dodanie nowego art. 5 ustawy zmieniającego ustawę – Prawo ochrony środowiska.

W dniu 24 maja 2023 r. na 76. posiedzeniu Sejmu, w trakcie drugiego czytania zgłoszono jedną poprawkę, która zmierzała do dodania przepisu, który wprowadzał możliwość nadawania decyzjom administracyjnym wydawanym na podstawie ustawy zmienianej w art. 1, rygoru natychmiastowej wykonalności.

Wobec zgłoszenia poprawki, projekt został ponownie skierowany do Komisji.

W dodatkowym sprawozdaniu (druk 3195–A) Komisja wniosła o odrzucenie poprawki.

W dniu 26 maja 2023 r. na tym samym 76. posiedzeniu Sejm odrzucił poprawkę zgłoszoną w drugim czytaniu i przyjął ustawę. Za przyjęciem ustawy głosowało 443 posłów, przy braku głosów przeciw i 9 głosach wstrzymujących się. 7 posłów nie głosowało.

III. Uwagi szczegółowe

Należy podnieść, że w trakcie pierwszego czytania projektu ustawy, w Komisji sejmowej doszło do rozszerzenia zakresu ustawy o:

– strategiczne inwestycje w zakresie sieci dystrybucyjnej, poprzez dodanie w zmienianej ustawie o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych całego nowego rozdziału 5a,

– dodanie art. 3a w ustawie o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych co spowoduje objęcie przepisami tej ustawy inwestycji w zakresie zespołu urządzeń służących do wyprowadzania mocy z jednostki wytwórczej rynku mocy, oraz

– dodanie nowych art. 3, art. 9 i art. 10 dotyczących uruchomienia i funkcjonowania centralnego systemu informacji rynku energii.

Zakres zgłoszonych poprawek oraz etap, na którym zostały one wprowadzone do projektu ustawy wskazuje na możliwość stwierdzenia, że są one obciążone niezgodnością z przepisami art. 118 ust. 1 oraz art. 119 ust. 1 Konstytucji, ponieważ jak podkreślał Trybunał Konstytucyjny, „treść zgłoszonych podczas rozpatrywania projektu ustawy przez Sejm poprawek nie może iść tak daleko, aby uczynić przedmiotem kolejnych czytań projekt, którego zakres w takim stopniu różni się od złożonej inicjatywy ustawodawczej, że jest to w istocie projekt „innej” ustawy”.

W wyrokach K 37/03 oraz K 45/05 Trybunał wskazał, że „wnoszenie poprawek oznacza prawo składania wniosków, polegających na propozycji wykreślenia, dopisania lub zastąpienia innymi określonych wyrazów lub określonej części projektu ustawy, niemniej prawo przedkładania poprawek nie może przekształcać się w surogat prawa inicjatywy ustawodawczej” (art. 118 Konstytucji).

W orzeczeniach wskazuje się również, że dopuszczalny zakres poprawek nie powinien wychodzić poza zakres przedmiotowy projektu, lecz generalnie pogłębiać ten zakres (K 3/98).

Poprawki wskazane wyżej nie przeszły pełnej procedury trzech czytań i wykroczyły poza materię projektu ustawy przekazanego przez rząd do Sejmu. Nie mogły być objęte pełnym rozmysłem legislacyjnym i obowiązkowymi konsultacjami społecznymi.

Ponieważ w świetle orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego wskazane poprawki mogą być uznane za niezgodne z art. 118 ust. 1 oraz art. 119 ust. 1 Konstytucji, wobec powyższego należy rozważyć skreślenie budzących wątpliwości przepisów.

IV. Propozycje poprawek redakcyjnych

1) w art. 1 w pkt 6, w art. 28a należy poprawić nieprawidłowe odesłanie do definicji wyrażenia „strategicznej inwestycji w zakresie sieci dystrybucyjnych”, która znajduje się w art. 1 ust. 2 pkt 4a, a nie w pkt 4b.

Propozycja poprawki:

– w art. 1 w pkt 6, w art. 28a wyrazy „art. 1 ust. 2 pkt 4b” zastępuje się wyrazami „art. 1 ust. 2 pkt 4a”;

2) Ustawa o zmianie ustawy o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych oraz niektórych innych ustaw w art. 6 w pkt 1 wprowadza zmiany w art. 11 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Jednocześnie będąca w porządku obrad najbliższego posiedzenia Senatu ustawa o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (druk senacki 992) w art. 1 w pkt 11 uchyla art. 9–13, a zatem między innymi art. 11 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

Przepisy obu ustaw wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

Aby zapobiec kolizji przepisów obu tych ustaw, należy przyjąć odpowiednią poprawkę, przy czym, biorąc pod uwagę, że poprawka zawarta w ustawie o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (druk senacki 992) jest dalej idąca, ponieważ proponuje wykreślenie art. 9–13, należy zaproponować poprawkę w opiniowanej ustawie o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych oraz niektórych innych ustaw, polegającą na wykreśleniu pkt 1 w art. 6.

Propozycja poprawki:

– w art. 6 skreśla się pkt 1;

3) będąca w porządku obrad najbliższego posiedzenia Senatu ustawa o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw (druk senacki 992) w art. 1:

a) w pkt 17 w lit. e w tiret pierwszym w podwójnym tiret czwartym **zmienia** art. 17 pkt 6 lit. a tiret dziewiąte,

b) w pkt 51 w lit. d w tiret pierwszym **zmienia** art. 53 ust. 5e pkt 1

– **ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.**

Również opiniowana ustawa o zmianie ustawy o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych oraz niektórych innych ustaw zmienia te same jednostki redakcyjne, tej samej ustawy, w ten sam sposób i obie ustawy

wchodzą w życie w tym samym terminie. Dlatego proponuje się, by poprawki polegające na usunięciu dublujących się zmian sporządzić do omawianej w niniejszej opinii ustawy, ze względu na prostotę poprawek i mniejsze skomplikowanie całej ustawy.

Propozycja poprawki:

– w art. 6 skreśla się pkt 2 i 4;

4) w załączniku do ustawy w części I „Wykaz strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych” w pkt 51 wyrazy „lub wyższym” zastępuje się wyrazami „lub wyższego”.

Beata Mandylis

Główny legislator